

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพ ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรมและผู้นำท้องถิ่น ในระดับตำบลและหมู่บ้านในเขตจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรมในหน่วยงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรมทั้ง 30 แห่ง ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 72 คน

1.1.2 ผู้นำท้องถิ่นในระดับตำบลและหมู่บ้านของจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 831 หมู่บ้าน จำนวน 831 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.2.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรมในหน่วยงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรมในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรมของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรม จำนวน 30 แห่ง โดยให้ผู้บริหารของหน่วยงานนั้นคัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรมมากที่สุดและมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อที่จะได้ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานของหน่วยงาน แห่งละ 1 คน

1.2.2 ผู้นำท้องถิ่นในระดับตำบลและหมู่บ้านของจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 270 คน ได้มาโดยผู้วิจัยทำการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane' ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 270 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) โดยแยกกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน ทั้งหมด 831 หมู่บ้านๆ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 831 คน แล้วคำนวณหาสัดส่วนระหว่างประชากรต่อกลุ่มตัวอย่าง ได้สัดส่วน 3.07 ต่อ 1 ใช้สัดส่วนที่ได้หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละอำเภอ โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่ม

ตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้นำท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของหมู่บ้านในแต่ละอำเภอใน จังหวัดกาญจนบุรี

อำเภอ	ตำบล	(ประชากร) ผู้นำท้องถิ่นในระดับ ตำบลและหมู่บ้าน	(กลุ่มตัวอย่าง) ผู้นำท้องถิ่นในระดับ ตำบลและหมู่บ้าน
1.เมืองกาญจนบุรี	14	96	31
2.ท่าม่วง	13	99	32
3.ท่ามะกา	16	139	45
4.พนมทวน	7	89	29
5.บ่อพลอย	6	64	21
6.ไทรโยค	7	58	19
7.ศรีสวัสดิ์	6	31	10
8.ทองผาภูมิ	7	42	14
9.สังขละบุรี	3	19	6
10.เลาขวัญ	7	64	21
11.ด่านมะขามเตี้ย	4	37	12
12.หนองปรือ	3	35	11
13.ห้วยกระเจา	4	60	19
รวม	97	831	270

จากประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม สามารถสรุปรวมเป็นตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ชื่อกลุ่มประชากร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรม	72	30
2. ผู้นำท้องถิ่นในระดับตำบลและหมู่บ้าน	831	270
รวม	913	300

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

1. แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรม เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ประเมินค่า แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อและกิจกรรมที่ใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของหน่วยงาน ได้แก่ การวางแผนใช้สื่อ การคัดเลือกสื่อ การดำเนินการใช้สื่อ และการประเมินผลการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม เกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของหน่วยงาน ซึ่งแบ่งออกเป็นปัญหาเกี่ยวกับสื่อบุคคล สื่ออาคารสถานที่ และสื่อกิจกรรม

2. แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้นำท้องถิ่นในระดับตำบลและหมู่บ้าน เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ประเมินค่า แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อและกิจกรรมที่ใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของท้องถิ่น ได้แก่ การวางแผนใช้สื่อ การคัดเลือกสื่อ การดำเนินการใช้สื่อ และการประเมินผลการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม ที่เกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมด้านวิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งแบ่งออกเป็นปัญหาด้านวางแผนการใช้สื่อ การคัดเลือกสื่อ การใช้สื่อ และการประเมินผลการใช้สื่อ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยตามลำดับขั้นตอนนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาจากทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อ เพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของ หน่วยงานต่าง ๆ

2. กำหนดกรอบแนวคิด ในการวิจัย โดยผู้วิจัยจำแนกสื่อ ตามลักษณะของเนื้อหาของวัฒนธรรมซึ่งสามารถจำแนกสื่อออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สื่อบุคคล สื่ออาคารสถานที่ และสื่อกิจกรรม และจำแนกกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยใช้กรอบเนื้อหาวัฒนธรรมตามกลุ่มของลักษณะกิจกรรม ที่คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกำหนด

3. นำมาสร้างข้อคำถาม ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องครอบคลุมทฤษฎีผลงานวิจัย และคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปแก้ไขตามคำแนะนำ

5. นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรม และด้านภาษาศาสตร์ ซึ่งได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี หัวหน้าศึกษานิเทศก์ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี และหัวหน้าภาคเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สำนวนภาษา การสื่อความหมาย แล้วปรับแก้

6. นำร่างแบบสอบถามชุดที่ 1 ที่ปรับแก้แล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับศึกษาธิการอำเภอ ในจังหวัดราชบุรี และสุพรรณบุรี จำนวน 10 อำเภอ รวม 10 คน และนำร่างแบบสอบถามชุดที่ 2 ที่ปรับแก้แล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) ผู้นำท้องถิ่นในเขตอำเภอดังกล่าว อำเภอละ 5 คน รวม 50 คน โดย สุ่มตัวอย่างให้กระจายครอบคลุมพื้นที่ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเรื่องภาษาที่ใช้ และลักษณะการกระจายของคำตอบ

7. นำแบบสอบถามที่ปรับแก้แล้วไปใช้กับกลุ่มประชากร คือ แบบสอบถามชุดที่ 1 ใช้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรม แบบสอบถามชุดที่ 2 ใช้กับผู้นำท้องถิ่นในระดับตำบลและหมู่บ้าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ยื่นคำร้องขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลุ่มประชากร

2. นำแบบสอบถามชุดที่ 1 พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปส่งให้กลุ่มประชากรโดยตรงทั้ง 30 หน่วยงาน และขอรับคืนเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 30 ชุด นำแบบสอบถามชุดที่ 2 พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปขอความร่วมมือจากนายอำเภอ ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อให้กลุ่มประชากรได้กรอกแบบสอบถามในระหว่างการประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน ที่แต่ละอำเภอจัดขึ้นทุกวันที่ 1-5 ของทุกเดือน ในงานนี้ได้ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบ ถึงวิธีการตอบแบบสอบถาม และความหมายของรูปประโยค เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน พร้อมขอรับคืนทันทีเมื่อกลุ่มประชากรดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 270 ชุด เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบถ้วนแล้ว ดำเนินการตรวจคัดเลือกรูปแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ซึ่งทุกฉบับมีความสมบูรณ์ นำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับชั้นการจัดค่า และการประมาณค่าแบบให้ค่า ซึ่งมีลักษณะการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ดังต่อไปนี้

1.1 แบบสอบถาม ชุดที่ 1

ตอนที่ 1 สภาพการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่วัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประมาณค่าแบบให้ค่า ในการปฏิบัติงานใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมได้กำหนดน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึงกิจกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด(76-100 % ของงานที่ปฏิบัติ)
 4 คะแนน หมายถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติมาก (51-75 % ของงานที่ปฏิบัติ)
 3 คะแนน หมายถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติปานกลาง(26-50 % ของงานที่ปฏิบัติ)
 2 คะแนน หมายถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติน้อย (1-25 % ของงานที่ปฏิบัติ)
 1 คะแนน หมายถึงกิจกรรมที่ไม่ได้ปฏิบัติ

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้แปลความหมายจากเกณฑ์ต่อไปนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติมาก
 ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติน้อย
 ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กิจกรรมนั้นไม่ได้ปฏิบัติ

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม จำแนกตาม
 กิจกรรมและประเภทของสื่อที่ใช้เผยแพร่วัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่
 คำนวณหาค่าร้อยละ และลำดับขั้นการจัดค่า

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดย
 ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประมาณค่าแบบให้ค่า ในการปฏิบัติงานใช้สื่อเพื่อการ
 เผยแพร่วัฒนธรรมได้กำหนดน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ปัญหามากที่สุด
 4 คะแนน หมายถึง ปัญหามาก
 3 คะแนน หมายถึง ปัญหาปานกลาง
 2 คะแนน หมายถึง ปัญหาน้อย
 1 คะแนน หมายถึง ไม่มีปัญหาเลย

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้แปลความหมายจากเกณฑ์ต่อไปนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กิจกรรมนั้นเป็นปัญหามาก
 ที่สุด
 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง กิจกรรมนั้นเป็นปัญหามาก
 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง กิจกรรมนั้นเป็นปัญหา
 ปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง กิจกรรมนั้นเป็นปัญหาน้อย
 ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กิจกรรมนั้นไม่เป็นปัญหา

1.2 แบบสอบถามชุดที่ 2

ตอนที่ 1 สภาพการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของผู้นำท้องถิ่นในระดับตำบลและหมู่บ้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประมาณค่าแบบให้ค่า ในการปฏิบัติงานใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมได้กำหนดน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุด (76-100 % ของงานที่ปฏิบัติ)
- 4 คะแนน หมายถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติมาก (51-75 % ของงานที่ปฏิบัติ)
- 3 คะแนน หมายถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติปานกลาง (26-50 % ของงานที่ปฏิบัติ)
- 2 คะแนน หมายถึง กิจกรรมที่ปฏิบัติน้อย (1-25 % ของงานที่ปฏิบัติ)
- 1 คะแนน หมายถึง กิจกรรมที่ไม่ได้ปฏิบัติ

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้แปลความหมายจากเกณฑ์ต่อไปนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติมาก
- ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติน้อย
- ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กิจกรรมนั้นไม่ได้ปฏิบัติ

ตอนที่ 2 ความต้องการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม จำแนกตามกิจกรรมและประเภทของสื่อที่ใช้เผยแพร่วัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแจกแจงนับความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ และลำดับขั้นการจัดค่า

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการประมาณค่าแบบให้ค่า ในการปฏิบัติงานใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมได้กำหนดน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ปัญหามากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ปัญหามาก
- 3 คะแนน หมายถึง ปัญหาปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ปัญหาเล็กน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ไม่มีปัญหา

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้แปลความหมายจากเกณฑ์ต่อไปนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กิจกรรมนั้นเป็นปัญหามาก

ที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 ถึง 4.49 หมายความว่ากิจกรรมนั้นเป็นปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50ถึง3.49 หมายความว่ากิจกรรมนั้นเป็นปัญหาปาน

กลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 ถึง 2.49 หมายความว่ากิจกรรมนั้นเป็นปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายความว่ากิจกรรมนั้นไม่เป็นปัญหา